

Welstandstoetsing

01-09-2014

Van de welstandscommissie
naar ambtelijke toets

Persbericht, 18-08-2014

In het coalitieakkoord 'Voor de verandering' hebben de collegepartijen afgesproken de ingezette lijn op het gebied van ruimtelijke kwaliteit door te zetten, welstandsregels te versoepelen en meer ruimte te geven aan inwoners en ondernemers om kansen te creëren en initiatieven te ontplooiën. Omdat een aantal leden van de huidige welstandscommissie per 1 oktober de maximale benoemingstermijn overschrijdt, is dit volgens het college het moment om over te gaan naar een andere manier van werken, die aansluit bij deze nieuwe houding.

Groningen is de eerste gemeente in Nederland waar de welstandstoetsing geheel ambtelijk wordt ingericht. Een team gespecialiseerde welstandstoetsers zal onder leiding van de stadsbouwmeester een bijzondere, zelfstandige positie in de gemeentelijke organisatie krijgen. Daarmee blijft de onafhankelijkheid en deskundigheid gewaarborgd. Het college verwacht dat de kosten van de welstandstoetsing op deze manier zullen dalen.

Het is de bedoeling dat het Atelier Stadsbouwmeester al bij de aanvraag de helpende hand toesteekt, zodat het totale proces van vergunningverlening transparanter, sneller en minder ingewikkeld verloopt. De gemeentelijke welstandstoetsers hoeven niet meer onder voorbehoud van instemming van de welstandscommissie te spreken. Burgers krijgen daarmee sneller uitsluitel of aanwijzingen voor verbetering van hun plannen.

Groningen, 18 augustus 2014

Persberichtnummer

Het college stelt de raad nu voor in te stemmen met de organisatorische veranderingen. Later dit jaar of begin volgend jaar zal het college de raad informeren over de verder vormgeving van het Atelier Stadsbouwmeester. Ook zal het college dan een voorstel doen voor de vertaling van de uitgangspunten uit de Nota Ruimtelijke kwaliteit (streng waar het moet, soepel waar het kan) in nieuwe welstandscriteria.

Meedenken aan de voorkant in plaats van toetsen achteraf **Nieuwe werkwijze welstandstoetsing**

Het college van B&W stelt de gemeenteraad voor in te stemmen met een nieuwe werkwijze rondom de welstandstoetsing. Per 1 oktober komt dit onder verantwoordelijkheid van de stadsbouwmeester. Groningen is daarmee de eerste gemeente in Nederland met een geheel ambtelijke inrichting van de welstandstoetsing.

stad.

RTV Noord, 18-08-2014

RTV NOORD

Gemeente Groningen gaat zelf welstand toetsen ()

Foto: Jos Schuurman/FPS

Het gemeentebestuur in Groningen wil af van de welstandscommissie. Het zal dan de eerste gemeente zijn die zelf gaat toetsen of nieuwe gebouwen wel passen in hun omgeving.

Stadsbouwmeester

Het college wil dat vanaf 1 oktober het 'Atelier Stadsbouwmeester' het werk van de welstandscommissie overneemt. De nieuwe ambtelijke organisatie gaat al bij het begin van het ontwerp advies geven. Als alles goed is krijgt de bouwer een bouwvergunning zonder de voorwaarde dat het ontwerp nog goedgekeurd moet worden. Zo zouden Stadters sneller weten waar ze aan toe zijn.

Frustratie

Nadeel is nu dat de commissie pas een ontwerp beoordeelt als het klaar is en er een vergunning is. Als het plan dan alsnog sneuvelt, leidt kan dat tot frustratie leiden. Het gemeentebestuur wil Stadters meer ruimte geven voor eigen initiatief en daar zou deze manier van beoordelen niet bij passen.

Binnenlands Bestuur, 20-08-2014

BB

BINNENLANDS BESTUUR

Zelf toetsen aan criteria

Die houdt in dat twee of drie gespecialiseerde ambtenaren onder leiding van de nieuw te benoemen stadsbouwmeester alle welstandsaanvragen van begin tot eind behandelen. 'Dat kunnen ambtenaren zijn die nu op de afdeling Bouw- en woningtoezicht ook bouwvergunningen afgeven. Nu doen ze dat onder voorbehoud dat de welstandscommissie akkoord gaat met de plannen. Straks toetsen ze zelf of een plan aan de welstandsvoorwaarden voldoet.' Die moeten nog door de gemeenteraad worden vastgesteld en kunnen per wijk verschillen, zegt Beuker. Want ook dat past in de nieuwe aanpak van het Groningse college: samen met inwoners de stad vormgeven, aldus de voorlichter.

IN GRONINGEN GAAN AMBTENAREN ZELF WELSTAND TOETSEN

Saskia Buitelaar 20 aug 2014 6 reacties

In Groningen wordt later dit jaar de welstandscommissie met externe deskundigen volledig vervangen door ambtenaren. Het welstandsteam staat onder verantwoordelijkheid van de stadsbouwmeester van de gemeente. Het is de eerste gemeente waar de welstandstoetsing volledig door ambtenaren wordt uitgevoerd, meldt Groningen zelf.

De Volkskrant, 21-08-2014

Steeds meer gemeenten stoppen met de welstandscommissie. Groningen kiest er voor alle bouwverzoeken door ambtenaren af te laten handelen. Dat zou 'transparanter, sneller en minder ingewikkeld' werken. De stadsbouwmeester van Groningen krijgt daarbij een centrale rol. Die geldt binnen de gemeente als onafhankelijk adviseur over ruimtelijke kwaliteit. Deze zou plannemakers beter kunnen begeleiden in het voorbereiden van een vergunningsaanvraag dan een commissie. Die komt maar eens in de paar weken bij elkaar komt en zou onvoldoende meedenken in het ontwerpproces.

Die liberalisering werkt al sinds 2004 uitstekend, stelt André van der Vleuten, medewerker VROM van de gemeente Boekel. 'Burgers willen zelf een mooi huis, dat later doorverkocht kan worden. Ze dienen daarom geen vreemde plannen in.' Volgens hem is geen verschil zichtbaar tussen huizen die met en zonder oordeel van een welstandscommissie zijn gebouwd.

De afschaffing van welstandsregels wordt bekritiseerd door Fred Schoorl van de branchevereniging voor architectenbureaus BNA. 'Op den duur wordt het een rommeltje. Zonder beleid schieten gemeenten zichzelf in de voet.'

venster sluiten

Volkskrant.nl

Denk aan het milieu. Denk na voor je print!

Groningen stuurt Welstand weg

PEPIJN VAN DER GULDEN

21-8-14 - 00:00

De gemeente Groningen stopt met de welstandscommissie. Het toezicht op bouwplannen van de stad zal voortaan het werk zijn van ambtenaren.

De Architect, 26-08-2014

Vergroot mandaat welstand

Foto: Ugly Belgian Houses

Architecten reageerden ontdaan op het nieuws dat Groningen zijn Welstandsbeleid hervormen. In plaats van toetsing door een onafhankelijke Welstandscommissie gaan ambtenaren bouwplannen beoordelen onder aansturing van de Stadsbouwmeester. Het zou vorig jaar, toen in Eindhoven sprake was van het afschaffen van de Welstandscommissie, laaide de discussie hierover op sociale media fel op. Wij vroegen twee van deze architecten, Jeroen de Vries en Ard Buijsen, hun voorstel voor een nieuwe Welstand op papier.

Onder vakgenoten is door de jaren heen altijd discussie geweest over het nut of noodzaak van een beoordeling door een commissie van vakgenoten. Sinds vorig jaar het kabinet, in het kader van deregulering, lastenvermindering en efficiency, de wettelijk verplichte welstandstoets afschafte, zien we steeds gemeenten meer overgaan tot het opheffen of drastisch beperken van het instituut Welstandscommissie. Een beeld dat past in een steeds verdergaande individualisering van de maatschappij waar mensen meer voor zichzelf (willen) beslissen.

Willekeur?

Daar waar in België ruimtelijke ordening altijd een ondergeschoven kindje is geweest, kent Nederland juist een rijke historie. Nederland heeft met het instituut Welstandscommissie altijd een uniek instrument gehad om door middel van de gebouwde omgeving de kwaliteit van de openbare ruimte te borgen.

Tandeloze tijger

Een ander probleem is niet zozeer in het falende welstandsbeleid, maar juist het beperkte mandaat van Welstand. Het werk van de Welstandscommissies leidt altijd tot een Welstandsadvies. Het woord advies is veelzeggend in deze. Het kan opgevolgd worden (en zal dat meestal ook wel) maar het hoeft niet. College van B&W mag er van afwijken als het hen zo blijft.

Hoe nu verder?

De stap die nu in Groningen wordt genomen is in feite vlees noch vis. Daar waar een meerkoppige commissie altijd tot een vergelijk moet komen in hun advies zal straks in Groningen de **Stadsbouwmeester** toezien op beoordelingen die gedaan worden door aangewezen ambtenaren. Naast de kans op discussies over interpretatie van de nota is ook het gevaar van willekeur weer terug.

Om van Welstand een goed functionerend orgaan te maken is het van belang dat juist het mandaat van Welstand wordt vergroot. Het advies dat afgegeven wordt moet bindend zijn en moet worden opgevolgd door de Colleges van B&W. Daarna zal uiteraard gehandhaafd moeten worden door de bouwinspecties en mogelijk zelfs door een meer uitvoerend orgaan van Welstand (iets wat nu niet bestaat).

De Architect, 26-08-2014

26-08-2014

'Besluit Groningen terug in de tijd'

Flip ten Cate, directeur Federatie Ruimtelijke Kwaliteit (voorheen Federatie Welstand) vindt de ambtelijke welstandsbeoordeling die in Groningen wordt ingevoerd 'een stap terug in de tijd.' De welstandscommissie maakt in de gemeente Groningen plaats voor welstandstoetsing door gemeente-ambtenaren. Dit lijkt te volgen op andere gemeenten waar de welstand wordt hervormd.

Terug in de tijd

Met de ambtelijke welstandsbeoordeling gaan we terug in de tijd: niet onafhankelijk, niet openbaar, vatbaarder voor subjectiviteit dan de (intersubjectieve) commissie van meerdere disciplines, en het is nog maar de vraag of er in zo'n ambtelijke situatie ook deugdelijk jaarlijks gerapporteerd wordt over de welstandsbeoordeling in relatie tot het vastgelegde welstandsbeleid. Immers: een ambtenaar kan wat minder gemakkelijk aan de gemeenteraad adviseren om ondeugdelijk beleid aan te passen, dan dat een onafhankelijke adviseur dat kan doen.

Ruimte om aan te passen

De gemeente Groningen noemt als één van de voordelen, dat een ontwerp nu al vanaf de allereerste schets met de welstandsbeoordelaar kan worden besproken. De gemeente had die mogelijkheid al veel eerder moeten bieden: bijna alle welstandscommissies in Nederland dringen krachtig aan op een zo vroeg mogelijk vooroverleg, opdat het eindoordeel over een vergunningsaanvraag nooit een verrassing kan zijn. Iedereen snapt dat de ruimte om een plan aan te passen aan de gemeentelijke welstandseisen het grootst is, als er nog weinig onwrikbaar in tekeningen vast ligt. Het is verrassend en onbegrijpelijk dat Groningen nog niet zo werkte, maar geen argument voor een ambtelijke toetsing.

Welstandstoetsing

1. Aanleiding
2. Doel
3. Kader
4. Werkwijze welstands- en monumententoets
5. Onafhankelijkheid
6. Vervolg

1. Aanleiding

- Nota Ruimtelijke Kwaliteit (febr. 2014)
- Collegeakkoord 2014-2018 'Voor de verandering'
- Reorganisatie en bezuinigingsopgave ambtelijk apparaat
- Maximale zittingstermijn leden welstandscommissie

Nota Ruimtelijke kwaliteit

Om onze gewijzigde rol waar te kunnen maken is het nodig om onze **organisatie rondom ruimtelijke kwaliteit aan te passen**. Dit is ook van belang omdat **in 2014** het Welstandsbeleid moet worden herzien, inclusief de **organisatie** van het **Welstandstoezicht**.

We overwegen daarom een **team ruimtelijke kwaliteit**, bijvoorbeeld in de vorm van een **atelier stadsbouwmeester**, in te stellen. Daarin worden de taken van de huidige stadsbouwmeester aangevuld met de **welstandstoets**. Daarmee kan de welstandstoets **efficiënter** worden uitgevoerd.

Belangrijke uitgangspunten hiervoor zijn:

- Gevraagd en ongevraagd advies over ruimtelijke kwaliteit;
- Van architectuur tot openbare ruimte, inclusief erfgoed;
- Onafhankelijke positie met statuur;
- Goed verbonden met de ambtelijke organisatie;
- Aandacht voor actuele opgaven.

Collegeakkoord 2014-2018

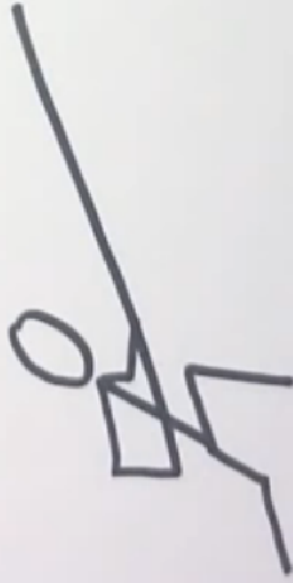
'Voor de verandering'

- De gemeente speelt in op de meer kritische en actieve rol van inwoners, bedrijven en instellingen.
- De gemeente zet in op samenwerking met inwoners, bedrijven en instellingen.
- De gemeente zet zich in voor een integrale en gebiedsgerichte aanpak.
- De gemeente denkt mee met initiatieven van Stadgers en zet zich in om deze te versnellen. Indien nodig, mogelijk en wenselijk passen we de regelgeving daarvoor aan.
- De gemeente differentieert naar behoefte van de buurt en stelt zich hierbij dienstbaar op.
- De gemeente zet zich in voor het versoepelen van welstandsregels en het versnellen en vereenvoudigen van procedures.

2. Doel

- Meedenken aan de voorkant i.p.v. toetsen achteraf
- Efficiëntere en goedkopere organisatie

$$E_{\text{beweging}} = \frac{1}{2} (m) v^2 = 3240 \text{ J}$$

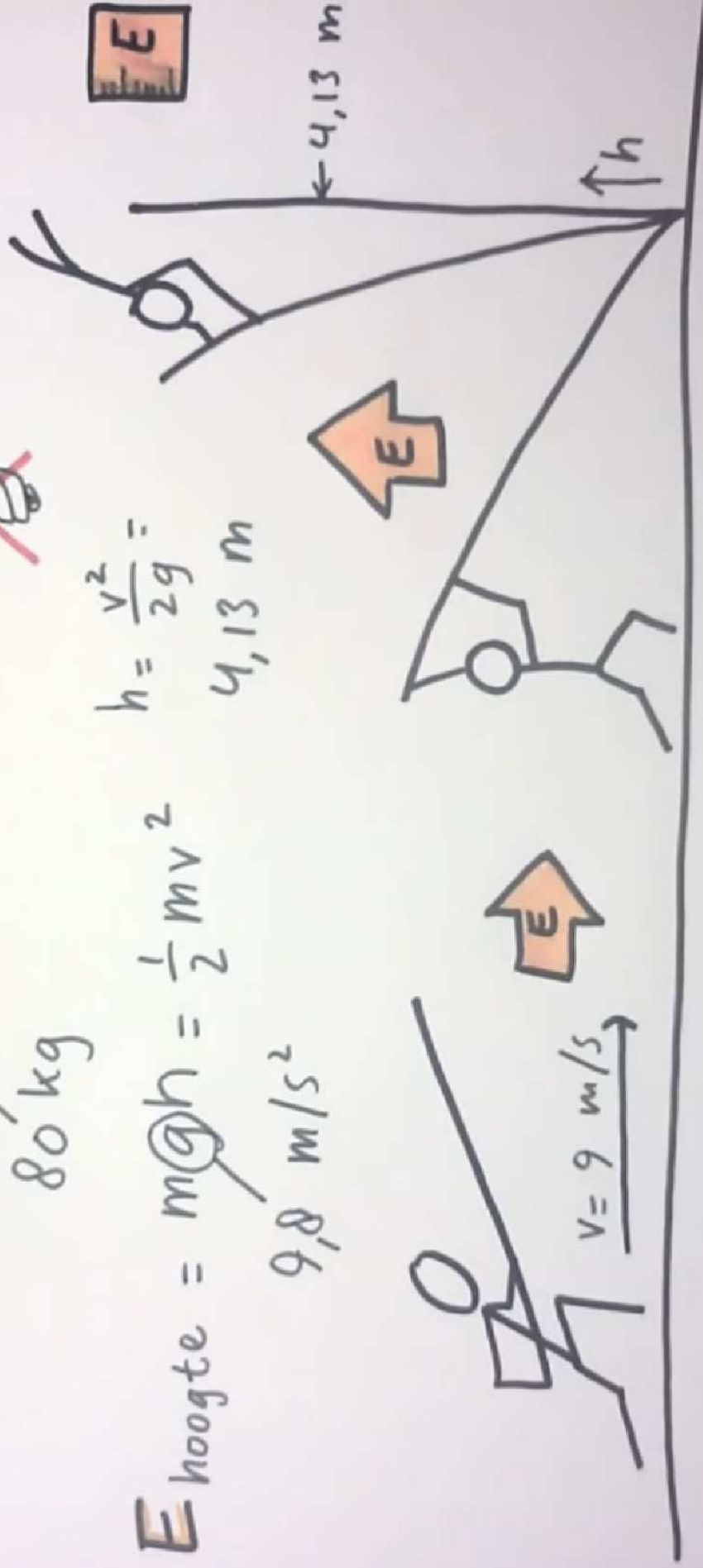
80 kg

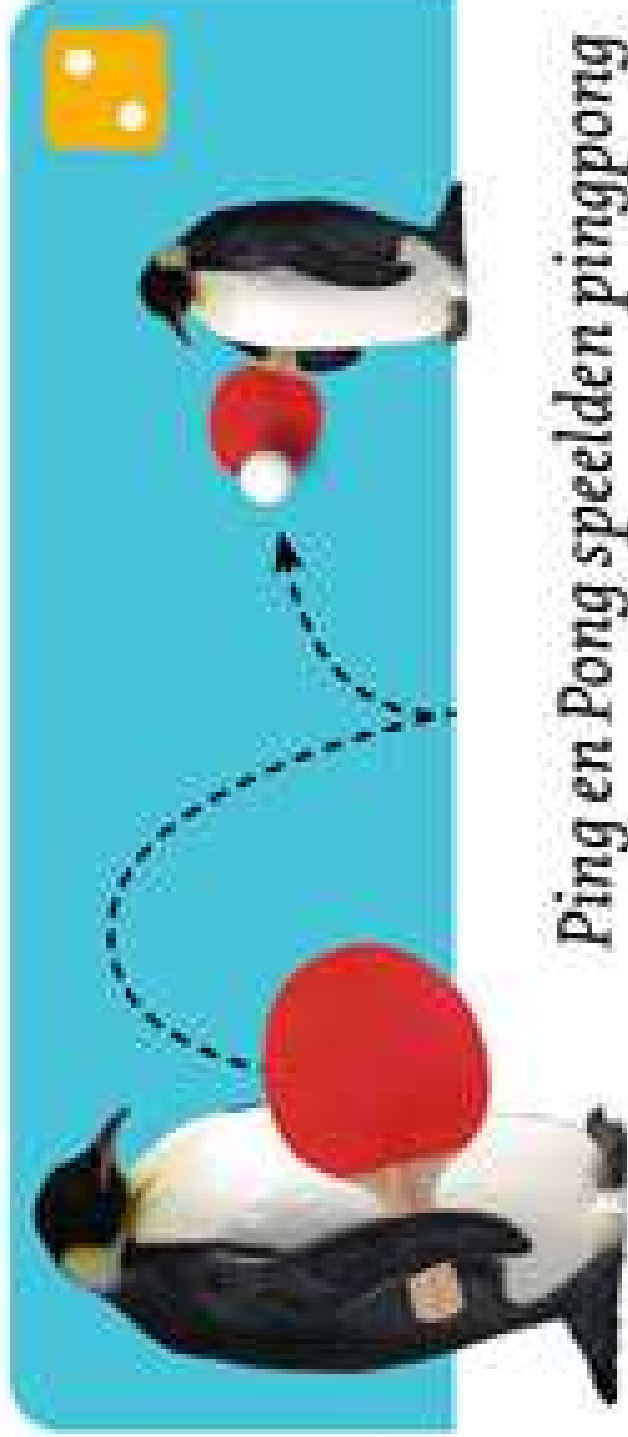
$$E_{\text{hoogte}} = mgh = \frac{1}{2} mv^2$$

9,8 m/s²

$$h = \frac{v^2}{2g} =$$

4,13 m

*Ping en Pong speelden pingpong
Ping pingpongde de pingpongbal naar Pong
en Pong pingpongde de pingpongbal naar Ping*

3. Kader

1. Andere overheid
2. Atelier Stadsbouwmeester
3. Kan-bepaling welstandsadvies sinds 2013

Atelier Stadsbouwmeester

Met het Atelier Stadsbouwmeester Groningen geven we vorm aan een overheid, die ánders werkt aan ruimtelijke kwaliteit.

Met één been in de samenleving, vanuit een open, stimulerende houding.

Het atelier heeft een welstandelijke taak: het begeleidt bouwplannen en verzorgt de welstandstoets.

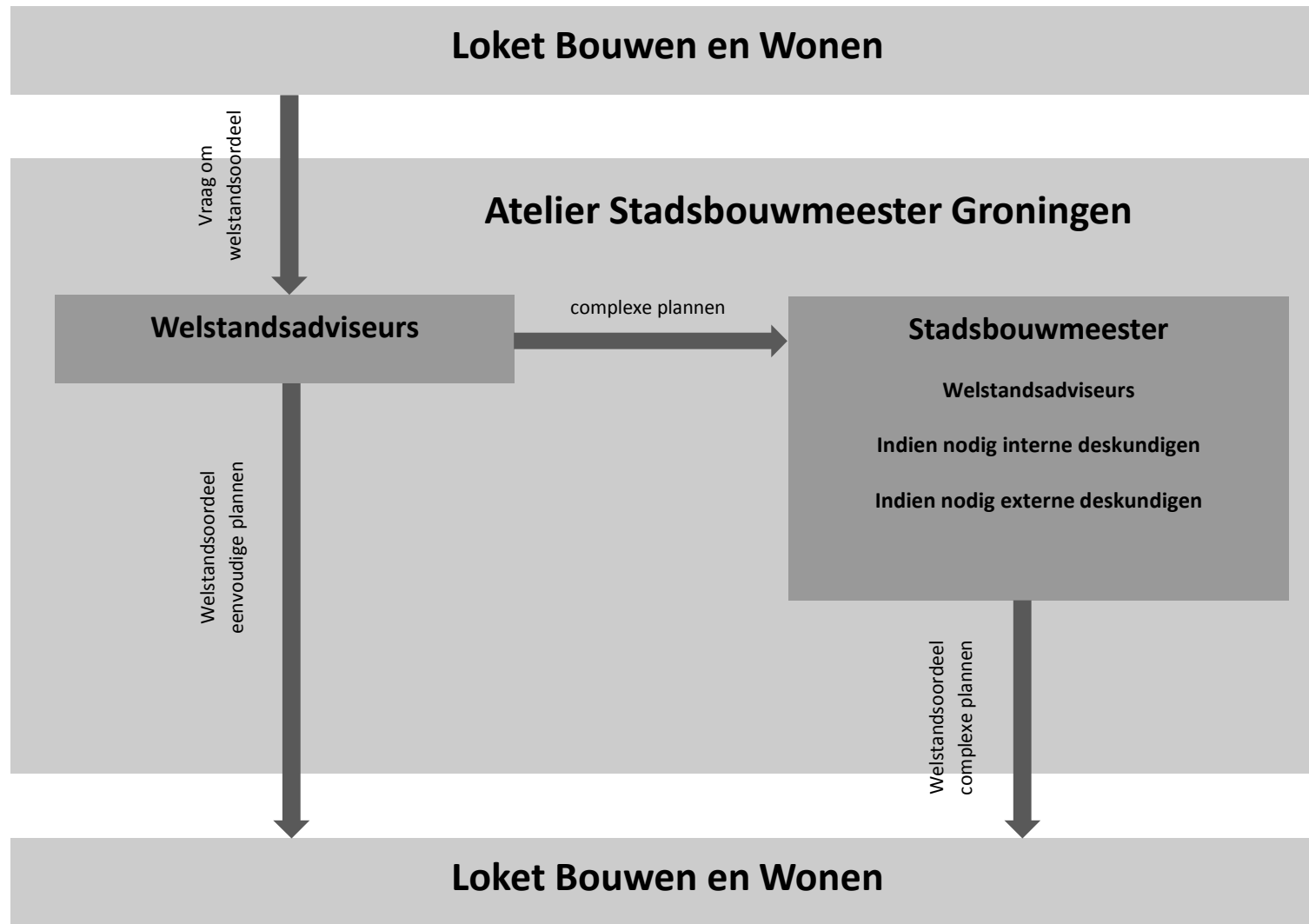
En het atelier heeft de taak -samen met iedereen die dat aangaat- ruimtelijke kwaliteit in de stad te stimuleren en ontwikkelen.

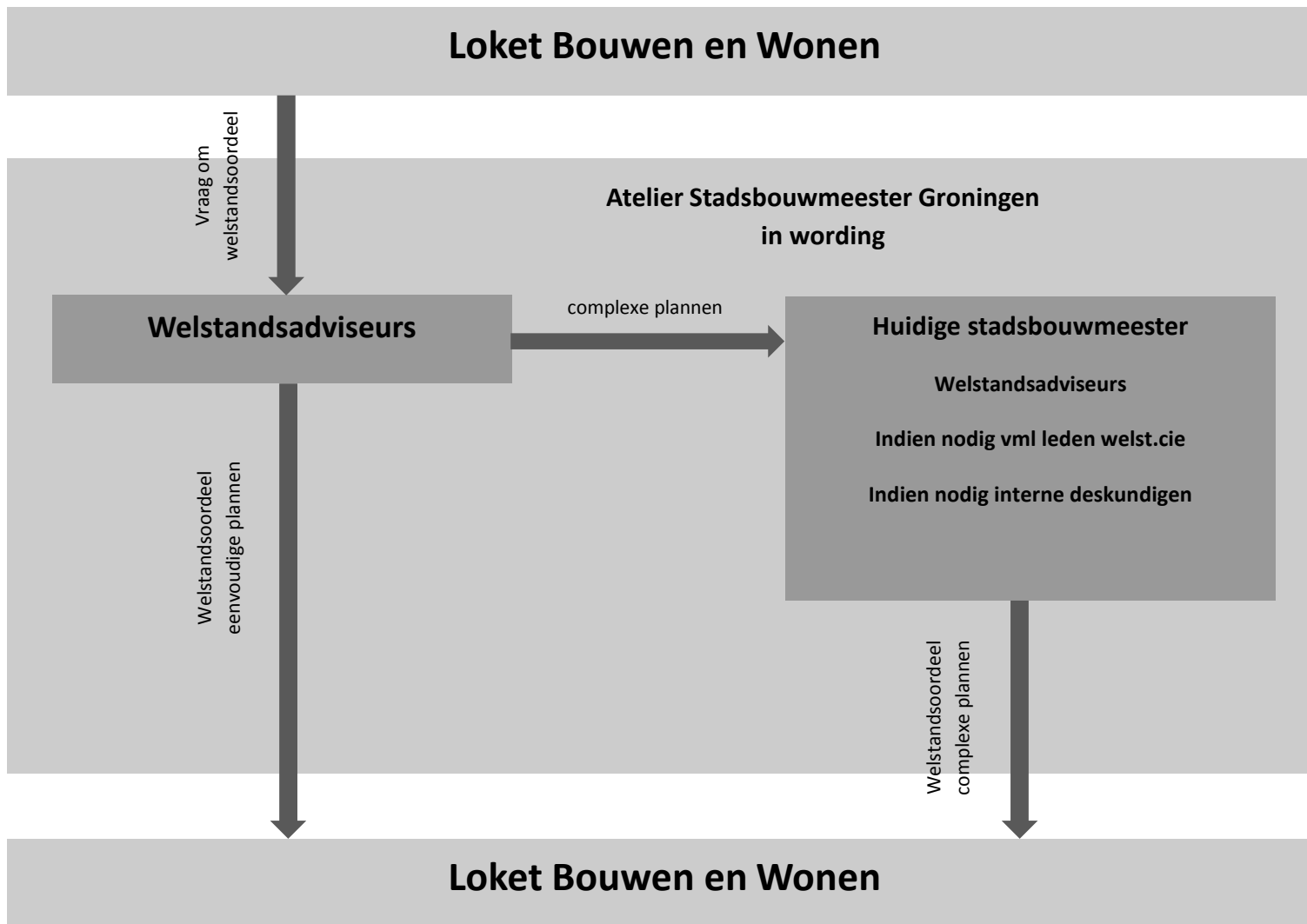
Atelier Stadsbouwmeester

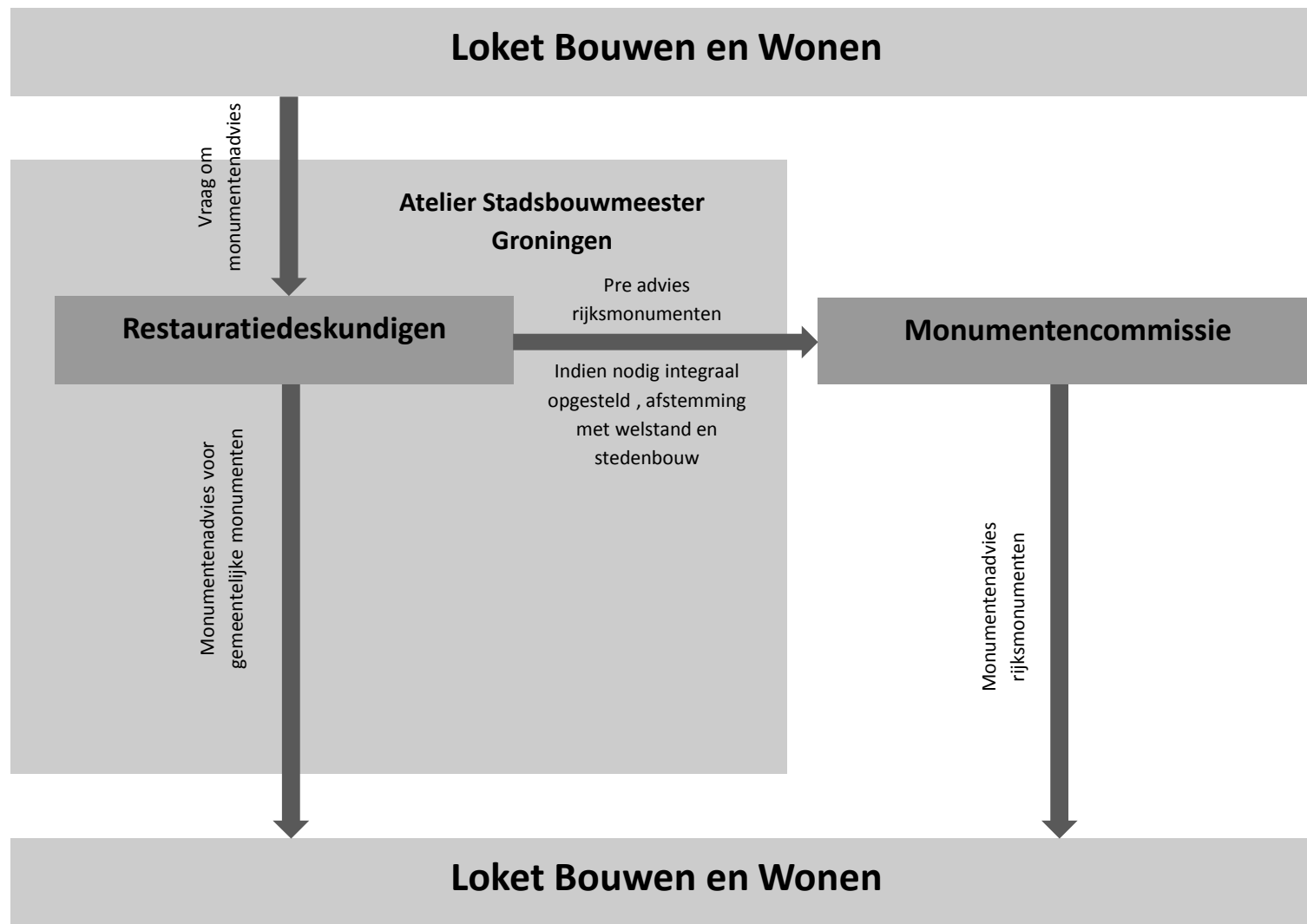
1. Welstands- en monumententoets
2. Bevorderen ruimtelijke kwaliteit
3. Groningen op de kaart
4. Verbeteren rol overheid

4. Werkwijze welstands- en monumententoets

1. Welstandstoets door Atelier Stadsbouwmeester
2. Werkwijze tijdens overgangsfase
3. Monumententoets

5. Onafhankelijkheid

1. Positie en taak van SBM is expliciet onafhankelijk zijn
2. Weging vindt plaats op basis van meerdere belangen, waarvan welstand er één is
3. Toepassen van -door de raad vastgesteld- beleid

6. Vervolg

Atelier Stadsbouwmeester

- Uitwerking Atelier Stadsbouwmeester
- Nieuwe Stadsbouwmeester

Welstandsnota herzien

- Actualiseren
- Gebruiksvriendelijk maken
- Criteria i.o.m. bewoners en ondernemers aanpassen